

Η ΤΡΕΛΗ ΑΠΟΚΡΗ

(Τοί κ. Γ. Γαργαρί)

ΑΓΓΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΗΣ ΡΙΤΑ

ΕΝΑ ΔΡΑΜΑ ΣΤΟ ΑΤΕΛΙΕ

Ο φίλος μας, ο Χέλσιμπορ, μάς είχε υποσχεθεί πως θα μάς έδειχνε το τελευταίο έργο του προτού το στείλει στην Έκθεση της Β. Ακαδημίας. Πήγαμε λοιπόν τη συμφωνημένη ώρα στο ατελιέ του.

Ο Χέλσιμπορ ήταν Σουηδός. Μά έπειδή είχε 'ρθή κι' είχε εγκατασταθή στην Άγγλία πριν από πολλά χρόνια, αιγάσιγο είχαμε ξεχάσει την γενική καταγωγή του. Ήταν πολύ γνωστός στους καλλιτεχνικούς κύκλους του Λονδίνου, γιατί όλοι έκτιμιζαν πολύ την αξία του.

Ήταν θαυμάσιος το νέο άριστούργημά του κι' όσους άλλους πίνακας είχε στο 'Ατελιέ', στρέφαμε όλοι τα βλέμματά μας με περιέργεια πὲ μιά γωνία του δωματίου όπου υπήρχε ένα μεγάλο κάδρο σκεπασμένο μ' ένα ύφασμα. Ο Χέλσιμπορ, ο οποίος είχε παρκαλωθήσει το βλέμμα μας, κούνησε μελαγχολικά το κεφάλι και είπε:

—Φίλοι μου, ο ζωγράφος αυτός του έργου, ήταν πολύ φίλος μου, μά έπειδή πέθανε, νομίζω πως ουδ' επιτρέπεται να σὰς διηγηθώ την τραγική ιστορία αυτού του πίνακα... 'Αν θέλετε, ένοείται, να την άκούστε!

Και με προσοχή, σγεδόν μ' ευλάβεια, ο Χέλσιμπορ τραβήξε τὸ ύφασμα που σκέπαζε τὸ κάδρο. Όλοι μείναμε κατάπληκτοι μπροστά στο άριστούργημα που αντικρύσαμε. Ή εικόνα παρίστανε ένα δωμάτιο, πλούσια επίπλωμένο. Στη μέση στεκόταν ένας άνδρας. Τά χαρακτηριστικά του προσώπου του ήταν αώστηρα και τὸ βλέμμα του γεμάτο άπογοήτευση, μά και άποφασιστικότητα συγχρόνως. Είχε υψωμένο τὸ χέρι του και φαίνόταν πως έδιαιχνε μιά γυναίκα που σερίταν γονισιατή μπροστά στα πόδια του. Τά πλούσια μαλλιά της είχαν λυθῆ και την σκέπαζαν ολόκληρη σαν μαυδιάς. Τὸ βλέμμα της ήταν ίκετευτικό... Είχαμε άπάναντί μας την αώνια Μαγδαληνή!...

—Τώρα που είδατε τὸν πίνακα, είπε ὁ φίλος μας, καθήστε να σὰς διηγηθῶ ὅσα γνωρίζω γι' αὐτή τὴ γυναίκα που είδατε.

—Πέρασα, καθώς έξερετε, τὰ νεανικά μου χρόνια στο Παρίσι. Κατοικοῦσα σ' ένα φτωχικό διαμέρισμα μ' έναν συμπατριώτη μου, ζωγράφο σαν και μένα. Έργαζόμαστε με θάρρος κι' είχαμε μεγάλες ελπίδες για τὸ μέλλον μας. Μ' ὄλη τὴ φτώχεια μας, είμαστε εὐτυχεῖς. Υπομένουμε τίς στερήσεις με καλή καρδιά. Πόσες φορές κοιμηθήκαμε νησιτικοί, σὸ παγωμένο δωμάτιό μας!.. Μά ἔγω είχα γερὴ κοσμία και ἡ στενείριος δὲν μου άποφαινόταν. Ο Κρίστιαν ὅμως δὲν ήταν μεγά-

λης άνοχής και αιγάσινα άρχισα ν' άνησυχῶ για τὴν υγεία του. Για κακή τύχη του μάλιστα, γνωρίστηκε τότε με μιά ἡθοποιό, ἡ ὁποία κατώρθωσε να τὸν μαγέψῃ σὲ τέτοιο σημείο, ὥστε ὁ φίλος μου δὲν σκεπτόταν πεία, παρὰ αὐτή. Για να εἶμαι δίκαιος, πρέπει να ὁμολογήσω πως ἦταν πολὺ ἄραία γυναίκα. Ὁστόσο, δὲν ξέρω γιατί τὴν ἀντιπαθούσα ξεαιρετικά. Ίσως γιατί έβλεπα πως δὲν αγαπούσε τὸν Κρίστιαν ὅσο τὴν αγαπούσε αὐτός.

Άκριβῶς τότε, κάποιος πλούσιος φιλότεχνος ἔτυχε να ἰδῆ ένα ἔργον τοῦ φίλου μου, τὸ ὁποῖο είχε πουλήσει για λίγα εράγκα σ' ένα παληπολεῖο. Τοῦ ἄρεσε υπερβολικά, τὸ αγόρασε και ζήτησε να γνωρίσῃ τὸν ζωγράφο. Μόλις τὸν ἔγνωρισε, άρχισε να τὸν ὑποστηρίξῃ και πολὺ γρήγορα τὸν ἔκανε γνωστό στους καλλιτεχνικούς κύκλους τὸν Παρισίαν. Ο Κρίστιαν λάθανε πεία πολλές παραγγελίες και κέραιξε πολλά. Τότε ὅμως ἔκανε τὴν τρέλλα να πατρευτῆ τὴν φίλη του. Μόλις ὁ φίλος μου παντρεύτηκε, ἔφυγε ἀπὸ τὴ σοφίτα μας και νοίκιασε ένα πολυτελές διαμέρισμα, τὸ ἐπίπλωσε λαμπρὰ κι' άρχισε να ὁδεύῃ ἀσυλλογιστα...

Στὴν ἀρχὴ στειωχωρήθηκα, γιατί ἔχασα τὸν σύντροφό μου. Έξακολούθησα ὥστόσο να ἔργαζόμαι με ζήλο. Είχα τὴν πεποίθησι πως μιά μέρα θα γινόμουν κι' ἔγω δισεῖμος.

Πέρασε αρκετός καιρός, χωρίς να ἰδῶ τὸν φίλο μου. Τέλος μιά μέρα πῆθε και μ' ἐπισκέφθη. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή μου φάνηκε πολὺ μελαγχολικός κι' άπογοιευμένος. Ἀπέφυγε ὥστε να μου μίλησῃ για τίς δουλειές του και για τὴν γυναίκα του. Μά τὴν ἄλλη μέρα, ἔμαθα ἀπὸ κάποιον γνωστό μας πως ἡ γυναίκα του τὸν είχε ἔγκαταλείψει, για ν' ακολουθήσῃ τὸν πλούσιον προστάτη τοῦ ἀνδρός της.

Πῆγα τότε και εἶδα τὸν Κρίστιαν και τὸν ἔπεισα να 'ρθῆ να κατοικήσῃ παλι μασὺ μου. Ὁρες ολόκληρες καθόταν μπροστά στον ὄκριαβιτά του, χωρίς να πιάη πινέλο σὸ χέρι. Έτρωγε ἀνὀρεχτα και τὴ νύχτα τὸν άκούονα πὸν περπατούσε σὸ δωμάτιό του ὡς τὰ ἡμερηάματα. Στὸ τέλος ἀρρώστισε θάραία.

Τὸν περιποιήθηκα ὅσο ἠπόρεσα. Ο Κρίστιαν σάθηκε, μά είχε γίνει πεία ἀνώριστος! Ἡ ἠλιφίς είχε ἀφήσει τὰ σκληρὰ ἰχνη της σὸ προσώπὸ του. Είχε γεράσει κι' ἦταν ἀξιολύπητος. Τὸν ἔπεισα να φύγομε ἀπὸ τὸ Παρίσι. ἤλαμε σὸ Λονδίνο, ὅπου ἔγκατασταθήκαμε με τὰ λιγα χρήματα τὸν οἰκονομιῶν μου. Έργαζόμουν ἀδάσκαπα, ὄχι πεία για τὴν Τέχνη, μά για τὸ φίλο μου... Χρό-

ΔΕΛΤΙΟΝ

ΜΕΓΑΛΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

“ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,” — “ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ,”

ΔΩΡΑ 500 ΧΙΛΙΑΔΩΝ ΔΡΑΧΜΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ, 1 Φεβρουάριος 1934

νια πέρασαν... Σιγά-σιγά ο Κρίστιαν συνήλθε κι' άρχισε πάλι να εργάζεται σαν πρώτα, ως ότου μία μέρα ήλθε η Δόξα και για τους δυο μας να ζούμε εύτυχεις.

Μιά μέρα, ο Κρίστιαν μου είπε πως ζητούσε ένα μοντέλο για τόν πίνακα που θα έστειλε στην "Εκθεσι της Β. Ακαδημίας, μα δεν είχε καταρθώσει να το βρή.

—Τά χαρίσματα που ζητάς, του είπα, εινε πολύ δύσκολο να υπάρχουν σ' ένα και το αυτό πρόσωπο! Γιατί δεν δοκιμάζεις να δημοσιεύσεις μία άγγελια στις εφημερίδες;

Ο Κρίστιαν ακολούθησε την συμβουλή μου και άμέσως παρουσιάστηκαν πολλά μοντέλα. Κανένα όμως δεν είχε ό,τι ζητούσε ο φίλος μου. Είχε απελπισθή πειά, όταν ένα βράδυ, κάποιος ήλθε και χτύπησε στην πόρτα του «Ατελιέ» μας. Πήγα κι' άνοιξα. Ήταν μία γυναίκα σκεπασμένη μ' ένα πυκνό βέλο. Δίστασε μία στιγμή και κατόπιν είπε δειλά:

—Διάσασ την άγγελια σας κι' ήλθα. Ίσως μπορέσω να σας χρησιμοεύω ως μοντέλο!

—Ξέρετε, είπα, εκείνο που ζητεί πρό πάντων ο φίλος μου, εινε πρόσωπο εκφραστικό και...

—Ω! διέκοψε η άγνωστη, όσο γι' αυτό, πιστεύω πως θα τον ευχαριστήσω. Είμαι ήθοποιος και δεν θα εινε δύσκολο για μένα.

Όταν άκουσε τη φωνή της, ο Κρίστιαν σηκώθηκε κι' ήλθε κοντά της. Την κύτταξε παράξενα και μου φάνηκε πως χλωμίασε. Και αότη όμως φάνηκε πως ταράχτηκε, γιατί τόν κύτταξε βουθή, τρομαγμένη...

Τέλος ο Κρίστιαν είπε άπότομα:

—Εινε ό,τι χρειάζομαι! Τό πρόσωπό σας εκφράζει αυτό που γυρεύω: την ακαλασία, την άγαρτία, την άπάτη και... την τιμωρία... Έλατε αύριο στις δύο. Πόσα ζητάτε;

—Ό,τι έχετε ευχαρίστησι, κύριε! άπάντησε η γυναίκα σιγά-σάν ντροπισαμένη.

Ο Κρίστιαν άδισε μία τιμή που μου φάνηκε υπερβολική, μα δεν είπα τίποτε. Κάποια άόριστη ανάμνησις πέρασε στη μνήμη μου, μα δεν μπόρεσα να καθορίσω τί ήταν.

Η άγνωστη εργάταν τακτικά και ποζάριζε. Ο φίλος μου ζωγράφιζε με πάθος. Άλλά της μιλούσε με τόσο άπότομο τρόπο, ώστε άπορούσα πως αυτός που ήταν πάντοτε τόσο βάνυνης με τις γυναίκες—της φερόταν τόσο άσχημα, τόσο άβανυσα! Στο τέλος η άμφιβολία που είχα γι' αυτήν την γυναίκα, έγινε πεποίθισις, μα δεν είπα τίποτε στον Κρίστιαν, γιατί μου φαινόταν άδύνατο να μη την είχε αναγνωρίσει κι' αυτός. Ίσως, σκέφθηκα, αότη να ήταν η τιμωρία της!

Την τελευταία φορά που ποζάρισε, μόλις της είπε ο Κρίστιαν πως δεν την χρειαζόταν πειά, εκείνη τόν ρώτησε δειλά αν της επέτρεπε να ιδή τό πορτραίτο.

—Βέβαια! άποκρίθηκε αυτός ψυχρά.

Τότε, για πρώτη φορά, η γυναίκα πλησίασε και σιωπηλή κύτταξε γι' αρκετή ώρα τό πορτραίτο. Είχε χλωμίασει τρομερά και τά μεγάλα μαύρα μάτια της είχαν πάρει ένα βλέμμα σκληρό. Τέλος ρώτησε:

—Και πως σκέπτεσθε να ονομάσετε τό έργο σας;

Ο Κρίστιαν γαυγογέλασε κι' ενώ εξακολούθησε να σκουπίζει προσεκτικά τά πινέλλα του, είπε άργά:

—Θά τό ονομάσω «Εκδίκησις»!

Η γυναίκα έκανε να φύγη, μα όταν έφθασε κοντά στην πόρτα, γύρισε, τόν κύτταξε κατάματα και είπε:

—Είστε άσπλαχνος! Προσέξτε όμως μήπως εκδικηθώ κι' εγώ!

Με άπάθεια, χωρίς να της άπάντησι, ο Κρίστιαν εξακολούθησε τό σκούπισμα

των πινέλλων του. Τότε πειά δεν βόσταξα και μόλις έκλεισε η πόρτα, φώναξα:

—Κρίστιαν, άφου την αναγνώρισες, γιατί φέρθηκε τόσο σκληρά;

—Γιατί, άπάντησε, αότη η γυναίκα δεν ύπάρχει πειά για μένα! Κι' αν την χρησιμοποίησα ως μοντέλο, τό έκανα μόνο για να εκδικηθώ! Η τύχη, βλέπεις, μ' έβοήθησε!...

Την άλλη μέρα, ο φίλος μου ήλθε στό δωμάτιό μου και με παρακάλεσε να του δώσω τό δικό μου κλειδί του άτελιέ, γιατί είχε χάσει τό δικό του. Πήγαμε μάλιστα μαζί ως εκεί. Κατάπληκτοι είδαμε πως τό κλειδί ήταν άπάνω στην κλειδαριά.

—Χέλιμπορ! φώναξε ο Κρίστιαν άνήσυχος. Τί σημάει αότη; Έσο κλειδώσες χθές τό θράβυ. Πως έβρέθηκε λοιπόν τό δικό μου κλειδί εδώ;

Άνοιξαμε την πόρτα, με τό προσάθημα πως κάτι δυσάρεστο θα είχε συμβή... Ο πίνακας ήταν στή θέσι του, όπως ο Κρίστιαν τόν είχε άφήσει την προηγούμενη μέρα, αλλά κάτω, μπροστά στον εκρίθωτο, μία γυναίκα ήταν εξαπλωμένη... λιπόθυμη! νεκρή! Τρέξαμε και τί σηκώσαμε. Με φρικη αναγνώρισάμε τό μοντέλο—την παλιά φίλη του Κρίστιαν. Την έαπλώσαμε προσεκτικά άπάνω στό ντιβάνι. Τά πλούσια μαλλιά της ήταν λυμένα, τό πρόσωπό της είχε την επιβλητική ηρεμία του θανάτου! Στο χέρι της κρατούσε ακόμα σφιχτά ένα... στιλέττο! Ο γιατρός τόν όποιο καλέσαμε, πιστοποίησε πως η γυναίκα είχε πεθανή από συγκοπή. Άπό ένα γράμμα της που έβρέθηκε άπάνω στό τραπέζι του άτελιέ, φαίνεται πως είχε έλθει με τόν σκοπό να καταστρέψη τό έργο του Κρίστιαν από εκδίκησι. Νά μετανάιωσε τάχα την τελευταία στιγμή η μήστις την πρόλαβε ο θάνατος;

—Α! Κρίστιαν, είπα, ενώ σκέπταζα τό πρόσωπο της νεκρής, έπρεπε να την συχωρήσει. Ο Θεός μόνον, καθώς βλέπεις, έχει τό δικαίωμα να τιμωρήσι!

Αότη εινε η ιστορία, φίλοι μου, τό ώρασιον αούτο έργου. Ο Κρίστιαν δεν έστειλε τόν πίνακα στη Β. Ακαδημία, αλλά τό κράτησε στο «Ατελιέ» όσο ζώισε. Τώρα που πέθανε ο φίλος μου, νομίζω πως είναι τό δικαίωμα να σας διηγηθώ τη θλιβερή ιστορία του.

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΟΥ ΑΔΡΙΑ

Κάθε 74 χρόνια, όταν δηλαδή η Μεγάλη Παρασκευή τών Καθολικών συμπίπτει με την ημέρα του Εθαγγελισμού, γίνεται ένα περίεργο θαύμα στον Άδρια, τή μικρή Ιταλική πόλι κοντά στη Βενετία, που έδωκε τ' όνομά της στο Άδριατικό πέλαγος. Την ημέρα αότη λοιπόν, η κηλίδες του αίματος που ύπάρχουν άπάνω στο Άγιο Άγκάθι, τό όποιο, όπως λένε, προέρχεται άπ' τό στέφανο του Χριστού και τό όποιο φυλάγεται στη μητρόπολι του Άδρια, μαζί με άλλα ιερά κειμήλια, παίρνουν ένα ζωηρότατο ευρυθρό χρώμα.

Μυριάδες πιστών συρρέουν εκείνη τή μέρα στον Άδρια για να προσκυνήσουν τό θαυματουργό άγκάθι και γίνεται μεγάλη τελετή, με όλη τή μεγαλοπρέπεια της καθολικής εκκλησίας.

Άλλα άγκάθια του στεφάνου του μαρτυριου του Κωσίου φυλάγονται στη μητρόπολι της Άμβέρσας και στό μεγάλο της παλιές οικογενειαές τών Φάλκο-Μερσιέ. Τά υπόλοιπα άγκάθια του στεφάνου βρίσκονται στη Σαιντ-Σαπέλ, στό Παρίσι.

—Εινε ό,τι χρειάζομαι, είπε ο Κρίστιαν

“Επεσε στα πόδια του γονατιστή...”